

Mjølkekyr og diekalver

Knut Berg, NLR Øst

Skal vi la kalven die kua?

- Naturlig
- Dyrevelferd
- Andre husdyr får amme/die (ammekyr, sauer, griser)
- Forbrukerkrav
- Landbrukets markedsføring må gjenspeile i virkeligheten

Hvem bestemmer ?

- Næringa (mjølkeprodusentene)
- Myndighetene
- Forbrukerne
- Andre

Grossistene / dagligvarekjedene

- I Norge har vi 3 store grossister på dagligvarer. De påvirker i stor grad markedet og hva landbruket kan produsere/får solgt
  - Egg fra løsgående høner
  - Kyllinger (saktevoksende rase, velferdstiltak i kyllinghuset)
- I England er det en dagligvarekjede som ikke lenger vil omsette melk fra gårder hvor kalver blir avlivet rett etter fødsel
- Den internasjonale supermarkedkjeden Tesco vil kun omsette melk og meieriprodukter av melk fra gårder hvor spedkalver oppstalles parvis eller i grupper
- Tyske Lidl ønsker kun å selge melk og meieriprodukter produsert av melk som kommer fra gårder hvor kyrne går på beite om sommeren.

Dyrevernerere

- Dyrevernalliansen
  - Bedre dyrevelferd
  - Pelsfri framtid (avvikling vedtatt av myndighetene)
  - Merke for god dyrevelferd
  - Støtter forskning for bedre dyrevelferd
- NOAH
  - For dyras rettigheter
  - Endringer i kosthold
  - Endringer av lover
- Dyrenes rett
  - Hovedoppslag på hjemmesida i sept. 2019
  - **Gi kalven en bedre start**

Massemedia

Velferd for svin (våren 2019)

- Næringa må gjøre tiltak
- Myndighetene skjerper oppfølging
- Reaksjoner hos forbrukere
- Mine venner og familie diskuterer dyrevelferd
- Venner reduserer kjøttforbruket
- Mjølkeku og kalv sammen (20.11.19)
  - Oppslag på NRK Østfold (3 x samme kveld)
  - Forsøk på SHF
  - Bondelagsleder i Østfold positiv

BONDEVENNEN

Samarbeid

- Workshop – Samvær mellom ku og kalv i mjølkeproduksjonen (feb. 2019)
- Økomek Østfold og Dyrevernalliansen
- God oppslutning
  - Mjølkeprodusenter
  - Dyrevernere
  - Rådgivere (Tine og NLR)
  - Imek-leverandør
  - Forskere
- Foredrag av forskere og mjølkeprodusenter
- Diskusjon og positiv stemning
- Min kreativitet ble vekket -> artikkel i fagblad

Diekalver i mjølkeproduksjonen

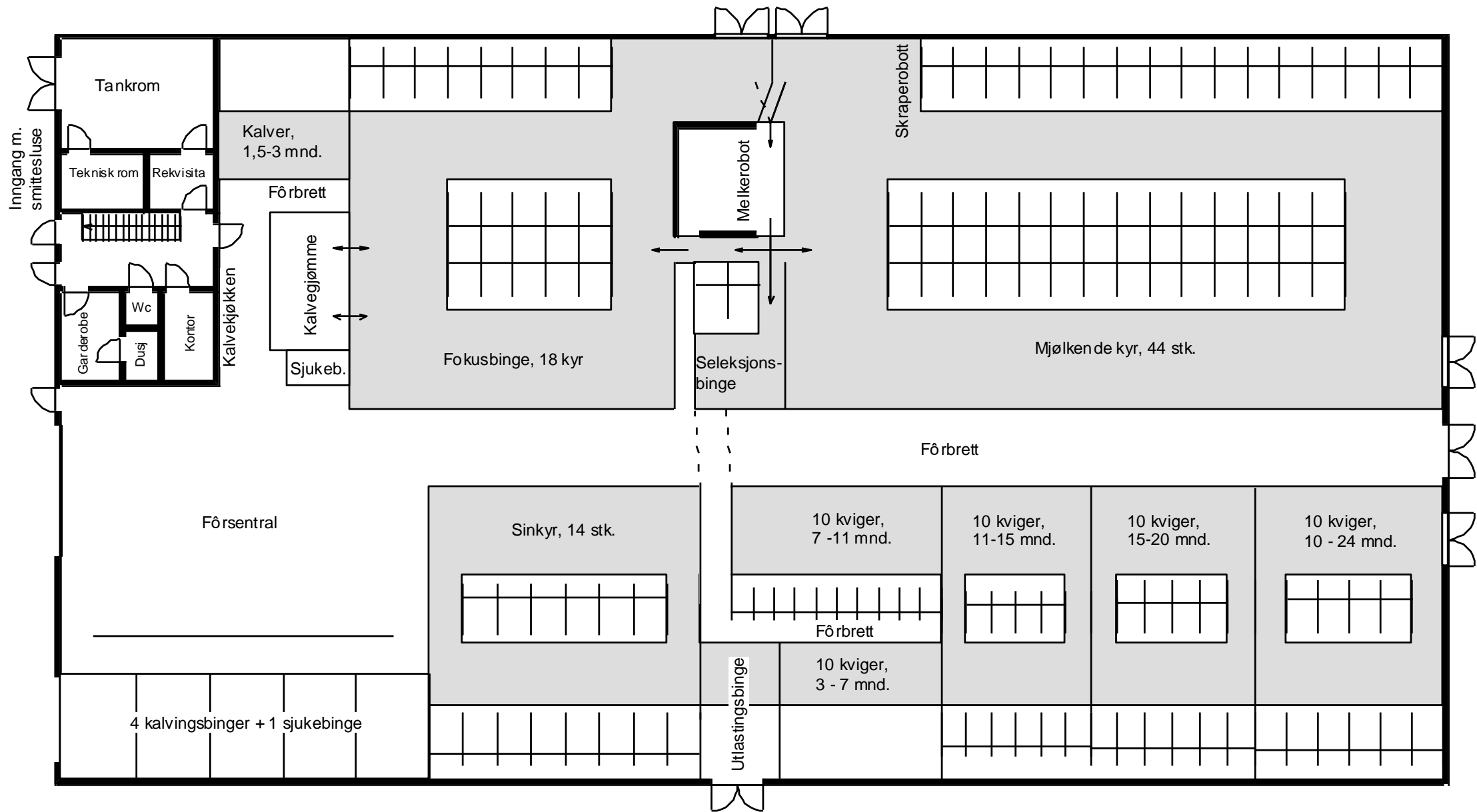
- Krav i økologisk produksjon – diing i minst 3 dager
- Hvordan skille ku og kalv etter en dieperiode når sterke band er knyttet?
  - Kalven bør ikke miste mjølka og mora samtidig
  - Kalven blir tilvent manuell mjølkefôring før kua blir tatt i fra.
  - Fysisk kontakt også etter at det er slutt på diing/amming
- Hvor skal ku og diekalver oppstalles?
  - Sammen med hovedgruppa med mjølkende kyr
  - Egen gruppe med kyr som skal amme kalvene sine
  - Indretning av stalde til kvæg - Danske anbefalinger 2018.

Nykalverhold, 0 – 45 dager etter kalving

Hente kunnskap fra ammekuproduksjonen

Kalvegjømme

- Tilsvarende opplegg som hos ammekyr
- Kalven oppsøker mora når den vil suge og er ellers sammen med de andre kalvene
- Mest mulig attraktivt kalvegjømme
  - Mjukt liggeunderlag (halm)
  - Lunt
  - Romslig (2 m²/kalv?)
  - Fri tilgang til vann, kraftfôr, høy
  - Mulighet for manuell tilleggsfôring med melk
- Kalvenes tilgang til mora kan begrenses med utgang som er styrt av klokka.
- Fri inngang for kalvene gjennom enveis port.
- Etter avvenning flyttes kalven til bingje hvor den har mulighet til fysisk kontakt med mora gjennom bingeskille

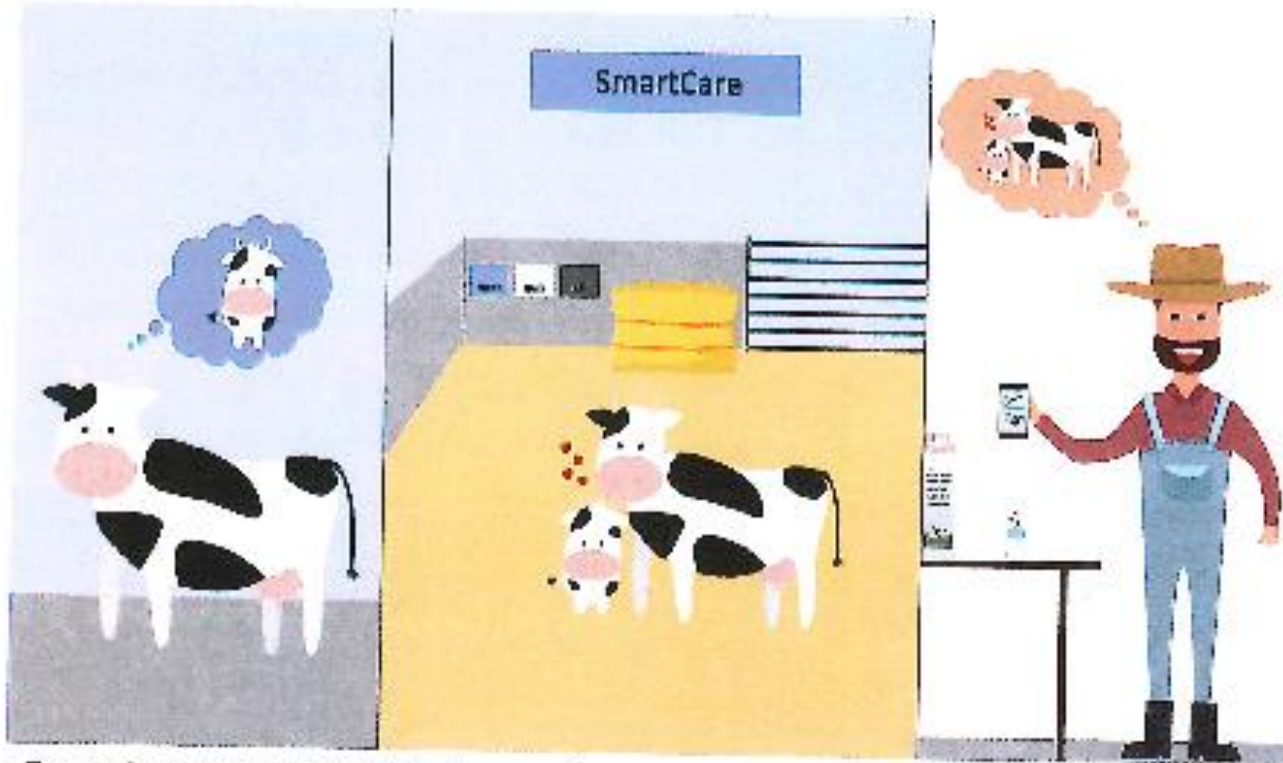

Utfordringer

- Mindre mjølk i tanken
  - Kalv som drikker 10 l melk i 6 uker => 420 liter redusert melkeleveranse
  - 6 uker er dyrevernalliansens krav for å få deres merke for god dyrevelferd
  - Økt dyrevelferd som gir bedre tilvekst på kalvene?
  - Er markedet villig til å betale merpris?
  - (2 kr/kg høyere pris til produsent for egg fra løsgående høner)
- Kalver i mjølkerobotten
- Kalver på fôrbrettet
- Kalver ligger i og skitner til liggebåsene for mjølkekyrne
- Beiting for kyr med diekalver i sommersesongen
- Byggekostnader
  - Mindre areal og mindre innredning enn i tradisjonelle løsninger

INNOVASJONSPRIS FOR KU-KALVBINGE

«SmartCare» er en bingeløsning med en smartport, melke- og kraftfôrautomat samt fleksible grunder som kan plasseres der det passer i et moderne løsdriftstjøs. Bonden styrer kuas tilgang til bingen via en app på sin smarttelefon. Illustrasjon: Enbjørningen.

SmartCare

- Spedkalvene oppstalles i binge ved siden av mjølkekyrne
- Kuene kan komme inn i kalvebingen gjennom smartgate styrt av app på bondens telefon
- Kuene kan gå ut av bingen gjennom enveisport
- Portene er «tette» for kalver
- Utviklingsprosjekt
- Pilotprosjekt på Senter for husdyrforsøk, Ås

Pilotprosjekt på Senter for husdyrforsøk på Ås

- Første runde gjennomført høsten 2019
- Evalueringsmøte 20.1.20
- Ny omgang starter nå
- Seminar i juni 2020
- Hjemmeside; www.smartcalfcare.com

Takk for oppmerksomheten!

